

4. BÖLÜM

Öğrenme Araçlarının Değişimi Ve Atatürk Algisi: X Ve Z Kuşaklarına Yönelik Karşılaştırmalı Bir Analiz

*Recep Kutluay KESKİN¹
Elif KARAKOÇ²*

GİRİŞ

Toplumsal yaşamı belirleyen unsur ve imkânların modernite ve teknolojik gelişmelerle birlikte yaşadığı hızlı dönüşüm, beraberinde süratle değişen bir toplumsallaşma yapısını/kültürünü getirmiş ve nesiller arasına kültürel mesafelerin girmesine sebebiyet vermiştir. Geleneksel, modern ve postmodern toplumsallaşma biçimleri birbirinden farklı birey tipolojileri meydana getirmiştir. Kuşaklara yönelik gruplandırma ve adlandırmalar da bu gelişmelerin birer tezahürüdür.

Her kuşak, hayatı algılama ve sürdürme açısından farklı özelliklere sahiptir. Bu farklılıklar, kuşakları, değer yargıları, davranışları ve tutumları açısından kategorize edebilmeyi ve çeşitli parametrelerle değerlendirebilmeyi olanaklı kılmaktadır. Küresel değişimlerdeki hıza paralel olarak kuşaklar, sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinde birçok çalışmanın araştırma konusu haline gelmiştir. Literatürde X, Y ve Z olarak adlandırılan kuşaklar, konjonktürel bağlamlara ilişkili olarak birbirlerinden farklı özelliklere sahiptir.

Okul kurumunun, sosyal, ekonomik ve felsefi temellerin verildiği bir ideoloji kurumu (Althusser, 2006) olduğu kabulünden hareketle, hızla dönüşen toplumsal yapıların, okul kurumunun da işleyişini ve algılanışını değiştirdiğini söylemek gerekmektedir. Dolayısıyla kuşağa dair parametreler de dünyadaki gelişmelere paralel olarak hızla değişmektedir. Buradan hareketle bu çalışma, mevcut durum

¹ Arş. Gör. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, kkeskin@istanbul.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-1615-5838

² Arş. Gör. Yeditepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, elif.karakoc@yeditepe.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-2831-2247

lamaların, alt kırılımlar olmaksızın keskin ifadelerle belirlenmelerinin zorluğunu ifade etmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre cinsiyet grupları arasında Atatürk algısı bakımından anlamlı fark bulunmamaktadır. Dolayısıyla Atatürk algısının kadın ve erkek cinsiyetleri açısından farklılaştığını söylemek olanaklı değildir.

Araştırmada ilkokul ve ortaokul mezunlarının Atatürk algı düzeylerinin, lise, lisans ve lisansüstü eğitim düzeyinde olan katılımcılardan daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgudan hareketle, eğitim durumunun Atatürk algısı düzeyi bakımından önemli bir parametre olarak karşımıza çıktığını söylemek yerinde olacaktır. Dolayısıyla ilgili bulgunun, Atatürk algısına yönelik gerçekleştirilecek çalışmalarda önemli bir değerlendirme unsuru olarak ele alınması önerilmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre genel olarak yaş grupları arasında Atatürk algısı bakımından anlamlı fark saptanmamıştır. Dolayısıyla X ve Z kuşaklarının Atatürk algıları açısından farklılaştığını söylemek olanaklı değildir. Bu bulgu, dijitalleşme ile birlikte birbirlerinden farklı özellikler sergileyen ve aynı zamanda alan yazınında dijital yerli- dijital göçmen olarak isimlendirilen X ve Z kuşaklarının Atatürk algılarının benzeşmekte olduğunu göstermektedir. Ayrıca bu durum, internete uyumlu şekilde yaşama katılan ve interneti bir öğrenme aracı olarak kullanan neslin Atatürk algısının olumsuz anlamda değişmediğini ifade etmektedir. Gerçekleştirilen araştırma X ve Z kuşakları arasındaki sınırların, Atatürk algısı bağlamında silikleştğini ve neredeyse ortadan kalktığını vurgulamaktadır.

Kuşaklar bağlamında Atatürk algısını ölçen bu keşifsel çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Buna ek olarak çalışmanın, sözü edilen alanda gerçekleştirilecek çalışmalara da bir yol haritası sunacağı öngörülmektedir. Ayrıca, gerçekleştirilecek kuşak ve algı araştırmalarının, derinlemesine sonuçlar verebilmesi için araştırma konu ve örneklemelerinin farklı sosyoekonomik ve demografik parametreler bağlamında tasarlanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Althusser L. (2006). İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları, A. Tümertekin (Çev.), İthaki Yayınları, İstanbul.
- Altunbay M., Bıçak N. (2018). Türkçe Eğitimi Derslerinde “Z Kuşağı” Bireylerine Uygun Teknoloji Tabanlı Uygulamaların Kullanımı, ZfWT, 10 (1), 127- 142.
- Altuntuğ N. (2012). Kuşaktan Kuşağa Tüketim Olgusu ve Geleceğin Tüketici Profili, Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 4 (1), 203- 212.
- Ayhan A., Güneş S. S. (2018). Farklı Kuşakların Kurumsal Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerine Yöne-

- lik Tutumları: X ve Y Kuşakları Üzerine Betimsel Bir Analiz, Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi, 29, 161- 181.
- Ayhün E. S. (2013). Kuşaklar Arasındaki Farklılıklar Ve Örgütsel Yansımaları, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2 (1), 93 – 112.
- Bayraktaroğlu F., Özbek Ç. (2018). Kadınların Tüketim Alışkanlıklarının Kuşaklararası Boyutu, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, 19 (2), 1- 12.
- Çapa M. (2002). Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Tarih Öğretimi, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, 29, 39- 55.
- CNN Türk (2017). Müfredat önerisine en fazla talep Atatürk'e, Erişim adresi (7.06.2020): <https://www.cnnurk.com/turkiye/mufredat-onerisine-en-fazla-talep-aturturke>
- Decarlo, Lawrance T. (1997), "On the Meaning and Use of Kurtosis", Psychological Methods, 2, 292-307.
- Dönmez, C., Hamarat, E. (2014). Atatürk Algısı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. İlköğretim Online, 13(3), 820-826.
- Dönmez C., Hamarat E., Uslu S. (2015). İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konularını Öğretecek Öğretmen Adaylarının (Tarih ve Sosyal Bilgiler) Atatürk Algısı, International Online Journal of Educational Sciences, 2016, 8 (2), 207-216.
- Duman Z. M. (2019). Kuşak Çatışması X ve Z Kuşağı Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Duman N., Kocaer S., Korkmaz Ö. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Atatürk Algısı, Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi, 5 (9), 65- 73.
- Eastman, J. K., Liu, J. (2012). The Impact of Generational Cohorts on Status Consumption: an Exploratory Look at Generational Cohort and Demographics on Status Consumption. Journal Of Consumer Marketing, 29(2), 93-102.
- Erdoğan M., Kayır G. Ç., Kaplan H., Ünal A.Ö.Ü., Akbunar Ş. (2015). 2005 Yılı Ve Sonrasında Geliştirilen Öğretim Programları İle İlgili Öğretmen Görüşleri; 2005-2011 Yılları Arasında Yapılan Araştırmaların İçerik Analizi, Kastamonu Eğitim Dergisi, 23 (1), 171- 196.
- Fırat D. (2013). Bitirilmeyen Gençlik, D. Lüksüslü, H. Yücel (Der.), Gençlik Halleri: 2000'li Yıllar Türkiye'sinde Genç Olmak, Efil Yayınevi, Ankara.
- Groeneveld, R.A., Meeden, G. (1984), "Measuring Skewness and Kurtosis", The Statistician, 33, 391-399.
- Hartman J., Moskal P., Dziuban C. (2005). Preparing the Academy of Today for the Learner of Tomorrow, D. G. Oblinger, J. L. Oblinger (Eds.), Educating the Net Generations, Educause, ISBN 0 9672853-2-1.
- Hopkins, K.D., Weeks, D.L. (1990). "Tests for Normality and Measures of Skewness and Kurtosis: Their Place in Research Reporting", Educational and Psychological Measurement, 50, 717-729.
- Howe N., Strauss W. (2000). Millennials Rising: The Next Generation, Vintage Books, New York.
- Hung, K., F. Gu, C. Yim (2007). "A Social Institutional Approach to Identifying Generation Cohorts in China with a Comparison of American Consumers. Journal of International Business Studies, 38, 836-853.
- Kavalcı K., Ünal S. (2016). Y ve Z Kuşaklarının Öğrenme Stilleri ve Tüketici Karar Verme Tarzları Açısından Karşılaştırılması, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20 (3), 1033- 1050.
- Koulopoulos T., Keldsen D. (2014). The Gen Z Effect, Bibliomotion, Brookline.
- Kuran E. (2020). Telgraftan Tablete Türkiye'nin 5 Kuşağına Bakış, Destek Yayınları, İstanbul
- Levickaite, R. (2010). Generations X, Y, Z: How Social Networks Form The Concept Of The World Without Borders (The Case Of Lithuania). LIMES: Cultural Regionalistics, 3(2), 170- 183.
- Lyons, S. T., Duxbury, L. ve Higgins, C. (2007). An Empirical Assessment of Generational Differences in Basic Human. Values. Psychological Reports, 101 (2), 339-352.
- McCrinkle M. (2014). The ABC of XYZ, McCrinkle Research, Australia.

- Moors, J.J.A. (1986). "The Meaning of Kurtosis: Darlington Reexamined", *The American Statistician*, 40, 283-284.
- Oblinger g. D., Oblinger L. J. (2005). *Educating the Net Generation*, Educause, ISBN 0 9672853-2-1.
- Öztürk H. İ. (2011). *Dünya Tarihini Öğretmek: Yeni Ortaöğretim Tarih Müfredat Programlarında Değişim Ve Sorunlar*, III. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, 4- 7 Mayıs, Girne.
- Prensky, M. (2004). *The Emerging Online Life Of The Digital Native: What They Do Differently Because Of Technology, And How They Do It*. Erişim adresi (13.08.2020): http://www.marcprensky.com/writing/PrenskyThe_Emerging_Online_Life_of_the_Digital_Native-03.pdf
- Prensky, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants Part 1, On the Horizon*, 9(5), 2-6.
- Sarioğlu B. E., Özgen E. (2018). *Z Kuşağının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir Çalışma*, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11 (60), 1067- 1081.
- Scholz C. (2019). *The Generations Z in Europe- An Introduction*, C. Scholz, A. Rennig (Eds.), *Generations in Europe*, Emerald Publishing, Bingley.
- Seemiller C., Grace M. (2016). *Generation Z Goes to College*, Jossey- Bass, San Francisco.
- Şahin M. (2009). *Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Türkiye'de Hayat Bilgisi Dersi Programlarının Gelişimi*, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2 (8), 402- 410.
- Tapscott D. (2009). *Grown Up Digital*, McGraw Hill, United States.
- Taş Y. H., Demirdöğmez M., Küçüköğlü M. (2017). *Geleceğimiz Olan Z Kuşağının Çalışma Hayatına Muhtemel Etkileri*, *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7 (13), 1031- 1048.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Nobel Basımevi.
- Twenge M. J., Campbell M. S., Hoffman J. B., Lance E. C. (2010). *Generational Differences in Work Values: Leisure and Extrinsic Values Increasing, Social and Intrinsic Values Decreasing*, *Journal of Management*, 36 (5), 1117- 1142.
- Vatan (2017). *Yeni Müfredat Açıklaması: Başta Atatürk...*, Erişim adresi (01.06.2020): <http://www.gazetevatan.com/yeni-mufredatla-ilgili-aciklama-basta-ataturk--1028853-gundem/?f=mobil>
- Wikipedia (2020). *Circular reporting*, Erişim adresi: (10.06.2020) https://en.wikipedia.org/wiki/Circular_reporting
- Yılmaz D. (2010). *Türkiye'de Cumhuriyetten Günümüze Sosyal Bilgiler Programları (Değişiklikler, Düzenlemeler, Güncellemeler)*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.